

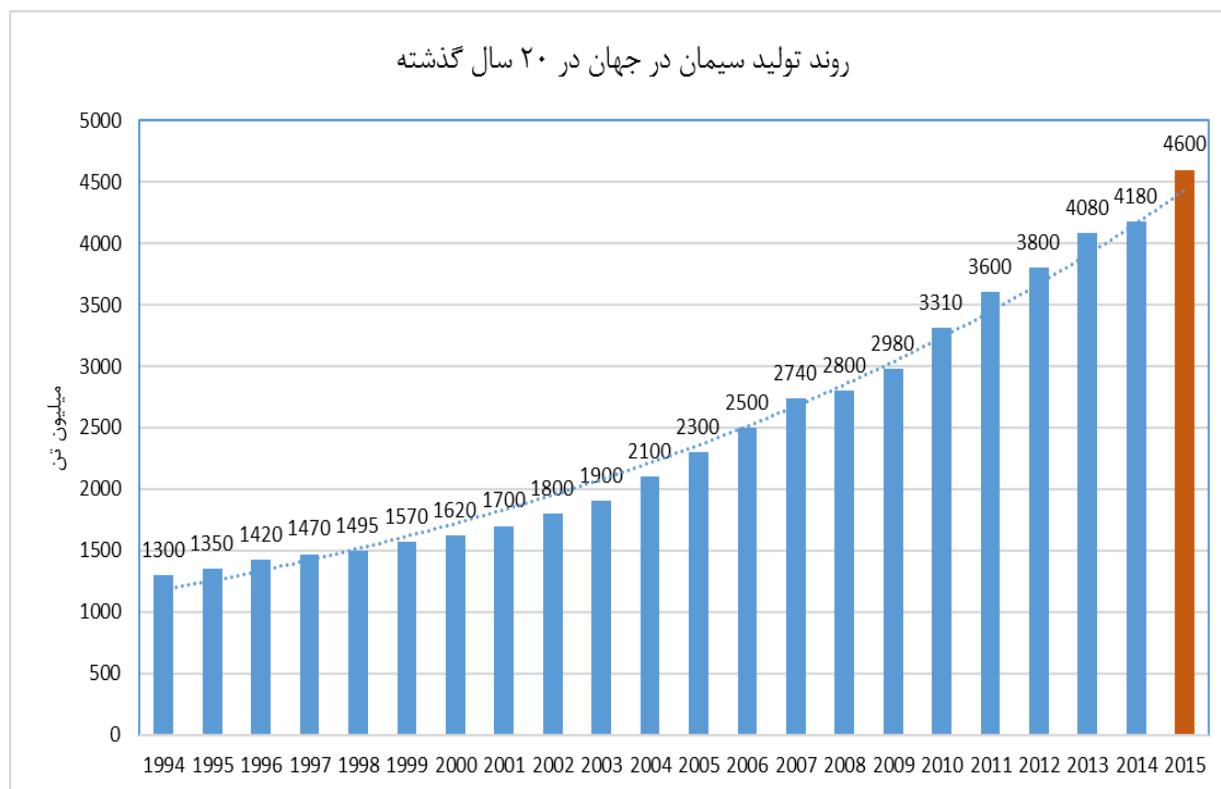
بررسی وضعیت جهانی، منطقه ای و
داخلی صنعت سیمان در سال ۱۳۹۴ و
پیش بینی وضعیت سال ۱۳۹۵

مقدمه:

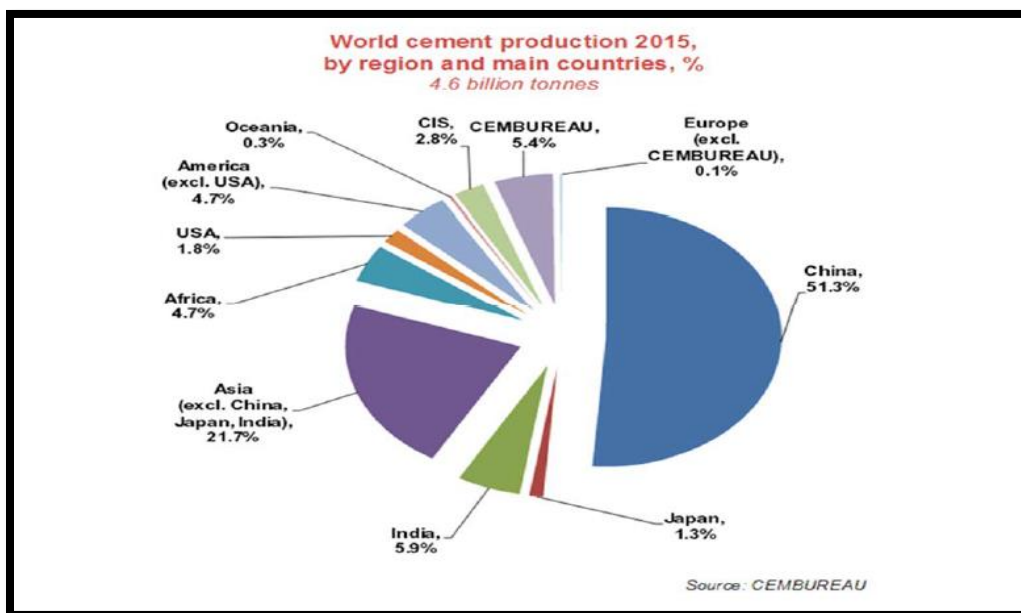
سیمان به عنوان یکی از مهمترین عناصر توسعه ای در تأمین زیرساخت های اقتصادی کشور، نهادهای استراتژیک محسوب می شود به طوری که بین فرایند رشد اقتصادی و سرانه مصرف سیمان در هر کشور، همبستگی بالایی وجود دارد. این مقدار در ایران بیش از ۹۵٪ است که این نسبت نشان دهندهی رابطه خطی و از نوع مثبت بین ارزش افزوده سیمان و تولید ناخالص ملی است.

وضعیت صنعت سیمان در جهان و منطقه:

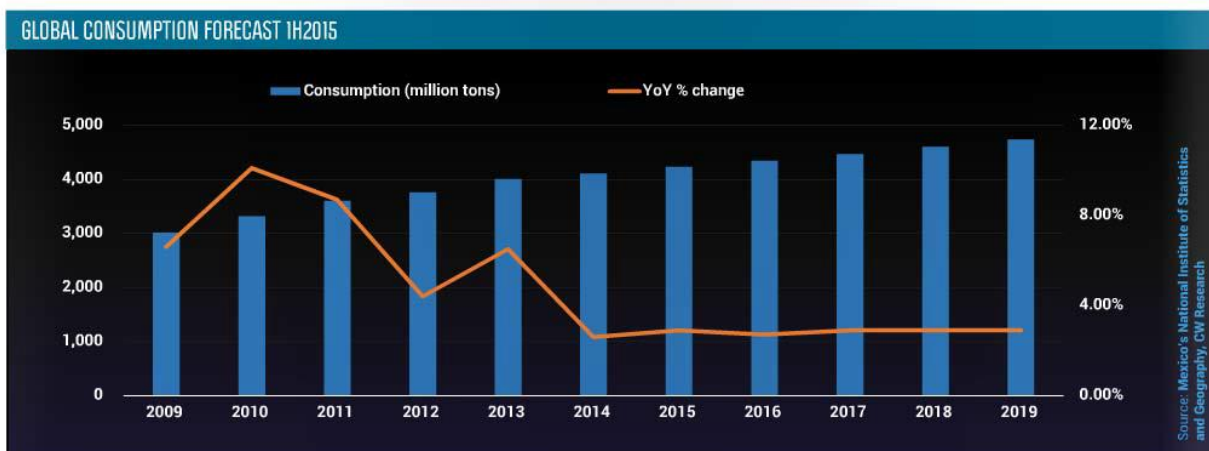
تولید جهانی سیمان در سال ۲۰۱۵ حدود ۴۶۰۰ میلیون تن برآورد شده است که با رشدی معادل ۶,۳ درصد نسبت به سال ۲۰۱۴ روبرو بوده است. این رقم حاکی از رشد مثبت در تقاضای سیمان در اکثر اقتصادهای نوظهور علیرغم کاهش ۰/۴ درصدی در اقتصاد جهان می باشد. عملکرد کشور چین در سال ۲۰۱۵ ارزش برجسته شدن را داراست که ۳/۶ درصد نسبت به سال گذشته کاهش داشته است. لیکن همچنان ۵۱/۶ درصد تولید جهانی سیمان به این کشور اختصاص دارد. به همین میزان تولید سیمان هند به عنوان دومین تولیدکننده سیمان جهان با کاهش مواجه بوده و در سال ۲۰۱۵ کشورهای عضو اقتصادهای نوظهور با کاهش ۱/۶ درصدی همراه بودند. بیشترین نرخ رشد تولید سیمان به کشور آرژانتین و عربستان سعودی تعلق داشته است.

در سال ۲۰۱۵ بیش از ۵۱,۳ درصد تولید جهانی سیمان در کشور چین محقق شده است. بعد از چین، سایر کشورهای آسیایی به غیر از چین و هند و ژاپن با ۲۱,۷ درصد در رده دوم و هند با ۶ درصد در رتبه سوم قرار دارد. شایان ذکر می باشد که کشور ایران در سال ۲۰۱۴ در رتبه چهارم تولیدکنندگان دنیا بود که در سال ۲۰۱۵ این رتبه به ۹ نزول کرد. نمودار زیر وضعیت سهم هر یک از مناطق و کشورهای عمده تولیدکننده را نشان می دهد:

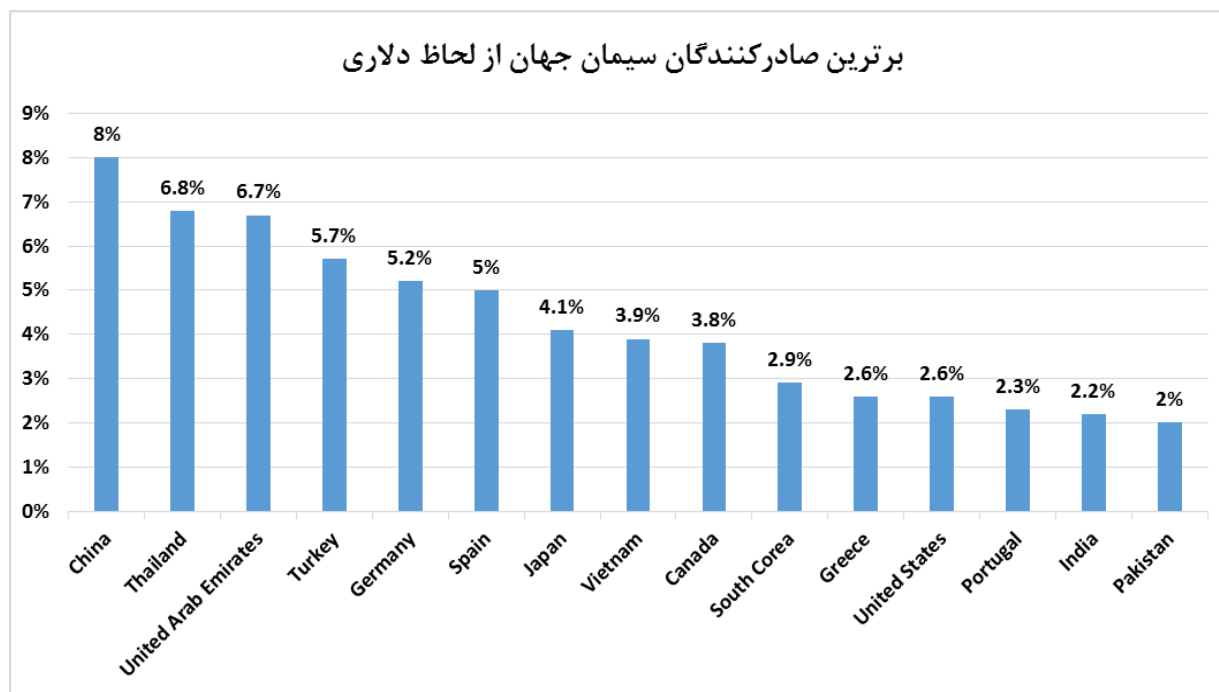
همچنین بر اساس آخرین پیش بینی های انجام شده نرخ رشد مصرف سیمان در جهان تا سال ۲۰۱۹ به میزان ۳/۹ درصد خواهد رسید که به عبارت دیگر مصرف جهانی از ۵۳۹ کیلوگرم به ۶۴۰ کیلوگرم افزایش خواهد یافت.

جمع ظرفیت تولید سیمان در جهان ۵,۲ میلیارد تن است و از جمع ۱۷۱ کشور جهان، سیمان در ۱۵۳ کشور تولید می گردد. تا پایان سال ۲۰۱۴، در مجموع ۵۶۷۳ واحد تولیدکننده سیمان اعم از آسیاب و کوره در جهان فعال بوده اند که از این تعداد ۳۹۰۰ واحد در جمهوری خلق چین و سهم سایر کشورها ۱۷۷۳ واحد بوده است. میانگین بازده تولید سیمان جهان در مقایسه با ظرفیت واحدهای تولیدکننده، حدود ۷۳ درصد می باشد

از لحاظ دلاری ۱۵ صادرکننده سیمان دنیا به شرح زیر می باشد. شایان ذکر می باشد که ۱۵ کشور مذکور ۶۸ درصد از درآمد صادراتی سیمان دنیا را در اختیار دارند.

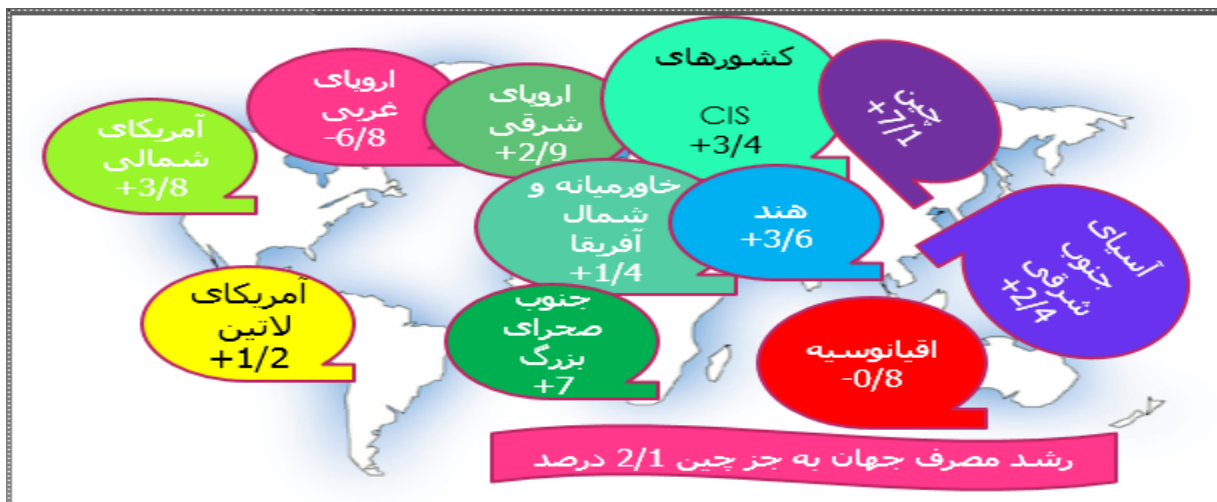

آسیا به عنوان بزرگترین مصرف کننده سیمان دنیا است که آسیای جنوبی و خاورمیانه هر یک سهم ۵ درصدی از مصرف جهانی و آسیای شرقی و شمالی سهم ۶۰ درصدی را دارند، به این ترتیب سهم قاره آسیا از کل مصرف جهانی به بیش از ۷۰ درصد می رسد. کشورهای عراق، بنگلادش، آمریکا، افغانستان و میانمار ۵ کشور نخست واردکننده سیمان در جهان در سال ۲۰۱۴ بوده اند.

با وجود رشد ۲,۵ درصدی در سال ۲۰۱۴ نسبت به سال ۲۰۱۳ و رشد ۲ درصدی ۲۰۱۳ نسبت به ۲۰۱۲ رشد تقاضای سیمان در سال ۲۰۱۵ میلادی پس از ۲۰ سال منفی گردید و این مطلب نشان می دهد رکود جهانی محصولات معدنی به بازار سیمان هم سرایت کرده و اغلب کشورهای بزرگ تولیدکننده سیمان هم روزهای دشواری را در پیش رو دارند.

بر اساس گزارشات اخیر سال ۲۰۱۵ سال مناسبی برای کشورهای تولیدکنندگان سیمان نبوده و بیشتر بازارهای جهانی، تقاضایی کمتر از حد انتظار از خود نشان دادند. تغییر در میزان تقاضای سیمان در سال ۲۰۱۵، منفی ۷,۱ درصد بوده و برآورد می شود که در سال ۲۰۱۶ این عدد تنها ۵,۱ درصد باشد. البته این وضعیت را می توان ناشی از کاهش رشد اقتصادی در کشور چین و کند شدن روند اجرای پروژه های عمرانی در این کشور دانست.

چین در سال ۲۰۱۴ بیش از ۶۰ درصد از تقاضای سیمان جهان را به خود اختصاص داده و به همین دلیل نقش تعیین کننده ای در میزان قیمت این محصول دارد. دومین اقتصاد بزرگ جهان با آنکه کارخانه های سیمان متعددی دارد به دلیل حجم بسیار زیاد مصرف مجبور است بخشی از نیاز خود را از طریق واردات سیمان تامین کند. در هر صورت این کشور که میزان تقاضای سیمان آن در سال ۲۰۰۹ و در اوج بحران مالی جهان به ۳,۱۷ درصد هم رسیده بود میزان تقاضایش در سال ۲۰۱۵ به مقدار ۶,۳ درصد کاهش یافته است که این امر موجبات کاهش قیمت سیمان و رکود در بازار آن شده است. نمودار زیر نرخ رشد مصرف سیمان در مناطق مختلف را در سال ۲۰۱۳ به نمایش می گذارد:

وضعیت و تحولات صنعت سیمان در ایران:

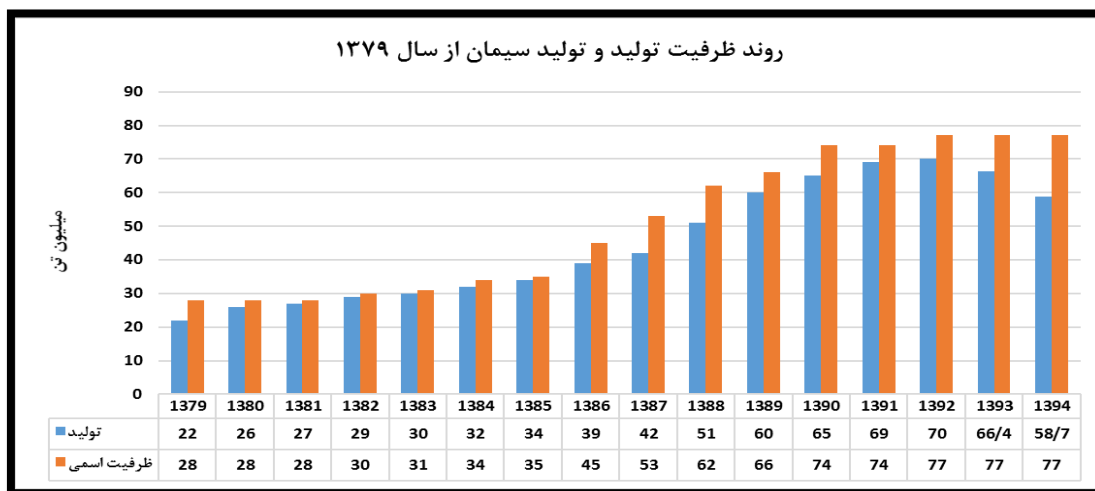
میزان تولید سیمان کشور در سال ۱۳۹۴ بر اساس آمارهای رسمی ۷۰ واحد تولیدی با ظرفیت ۷۹/۷ میلیون تن در سال بالغ بر ۵۸/۷ میلیون تن و میزان تحویل در سال مزبور حدود ۵۸/۸ میلیون تن بوده است که وضعیت آن در مقایسه با سال قبل از نظر تولید منفی ۱۱/۷ درصد و از نظر تحویل منفی ۱۱/۵ درصد بوده است که این درصد کاهش تولید در تاریخ صنعت سیمان ایران بی سابقه است. نرخ مصوب سیمان ایران هم اکنون حدود تنی ۱،۲۳۵،۰۰۰ ریال (۳۲ دلار) است و این قیمت در حال حاضر کمی کمتر از نصف قیمت های بازار جهانی در مناطقی است که کمبود سیمان مشاهده نمی شود و در برخی نقاط دنیا که کمبود سیمان وجود دارد این نرخ تا بیش از ۲۵۰ دلار به ازای هر تن می رسد، با این حال رقابت شدید به دلیل کاهش مصرف داخلی و محدودیت و کاهش صادرات، بهای سیمان را حتی در برخی نقاط تا نصف قیمت مصوب پایین آورده است. در این شرایط با وجود دشواری بقا برای صنعت، این قیمت ها افق بازی را برای صادرات پیش روی قرار می دهد. با این حال دشواری های صادرات در سال ۱۳۹۴ باعث شد جمعا ۱۵/۸ میلیون تن سیمان و کلینکر صادر شود.

در ایران صنعت سیمان یکی از صنایع بنیادی در کشور است، چرا که بر مبنای قیمت های جهانی، حداقل چهار درصد و بر مبنای قیمت مصوب حدود ۲ درصد تولید ناخالص ملی را در اختیار داشته و با داشتن مزیت های نسبی انرژی، معدن، تکنولوژی و نیروی انسانی، توانایی ایجاد ارزش افزوده در این شاخه از صنعت را داراست. همچنین با خروج سیمان از سبد حمایتی و آزاد شدن صادرات و راه اندازی طرح های توسعه بعد از صنعت پتروشیمی این صنعت توان دومین تولید صادراتی کشور را در دست خود دارد. صنعت سیمان ایران با بیش از ۸۰ سال سابقه، متأسفانه طی سالیان گذشته به علت رکود در ساخت و ساز داخلی نتوانسته است از تمام ظرفیت های تحویل و فروش خود استفاده نماید. این در حالی است که تقاضا برای صادرات سیمان به کشورهای خاورمیانه و آفریقا افزایش قابل ملاحظه ای یافته است. به طوری که در سال های اخیر علیرغم افزایش ظرفیت تولید واحدهای موجود، سرمایه گذاری های گسترده ای توسط بخش های دولتی و خصوصی جهت احداث کارخانجات جدید و توسعه کارخانجات موجود به خصوص آن دسته از کارخانجاتی که دارای موقعیت های صادراتی خوبی می باشند، صورت پذیرفته است. صنعت سیمان ایران در سال ۱۳۹۴ فراز و نشیب های زیادی را پشت سر گذاشته است. با فروش محصول توسط تعدادی از بنگاه های سیمانی به قیمت کمتر از ۶۰ هزار تومان به ازای هر تن یا به قیمت ثابت حدود ۱۷ دلار رکورد ارزانترین سیمان و یا شاید ارزانترین کالای استراتژیک صنعتی جهان را شکست و با بجای گذاشتن ۱۴/۴ میلیون تن موجودی کلینکر بیشترین حجم کالای صنعتی موجود در انبار جهان را به خود اختصاص داد.

ایران در سال ۱۳۹۴، تعداد ۶۷ شرکت و ۷۰ کارخانه با ۹۵ خط تولید و با ظرفیت تولید ۸۰ میلیون تن سالانه کلینکر، موفق به تولید ۵۸/۷ میلیون تن سیمان گردیده که ۱۰/۹ میلیون تن سیمان و ۴/۵ میلیون تن کلینکر صادر شده و ۱۴/۴ میلیون تن کلینکر به عنوان موجودی آخر دوره باقی مانده است.

با توجه به مسائل مذکور مقدار صادرات سیمان و کلینکر کشور نسبت به سال ۱۳۹۳ معادل ۲۷ درصد کاهش یافته است.

در حوزه صادرات نیز تقاضای منطقه ای و جهانی برای سیمان ایران کاهش یافته است. به دلیل ناامنی از حضور داعش در عراق و سوریه میزان تقاضای این کشور در سال میلادی اخیر نسبت به سال پیش از آن تا ۱۲ درصد کاهش یافته است. این امر در کنار تعیین تعرفه بالا برای سیمان ایران در عراق باعث گردیده تا میزان صادرات ایران به این کشور تا ۱۹ درصد کاهش یابد. به نظر می رسد وضعیت کنونی و ناامنی عراق در حال حاضر ادامه دار بوده و تقاضای سیمان در عراق با کاهش مستمر مواجه خواهد شد. در کشورهای حوزه دریای خزر CIS نیز میزان صادرات سیمان و کلینکر به دلیل راه اندازی واحدهای تولیدی و رسیدن به خودکفایی از یک سو و کاهش ارزش روبل بواسطه تحریم های اقتصادی کشور روسیه از سوی دیگر کاهش چشمگیری یافته است.

مقایسه تولید و تحویل و وضعیت انباشت محصول در مجموع بیانگر فزونی عرضه به تقاضا در بازار داخل است.

مقایسه روند مذکور در ایران نشان می دهد که فعالیت این صنعت در سال ۱۳۹۴ با کاهش مواجه بوده و منفی ۱۰/۹ درصد کاهش سرانه مصرف را تجربه نموده است. امید است با کاهش چالش های کلان اقتصادی کشور و توسعه فعالیت های اقتصادی بهبود شرایط را شاهد باشیم.

بهای تمام شده هر تن سیمان با حدود ۱۴ درصد کاهش به حدود ۸۰ هزار تومان بالغ شده است و همین امر باعث کاهش ۵۶ درصدی سود شرکت ها نسبت به دوره مشابه سال قبل گردیده و بیش از نیمی از شرکت های تولیدکننده سیمان کشور را به حوزه زیان کشانده است به نحوی که میانگین حاشیه سود عملیاتی شرکتها به حدود ۱۴ درصد کاهش پیدا کرده است.

دلایلی که باعث شد صنعت سیمان سال ۱۳۹۴ را بدین شکل سپری کند بسیار است. بودجه عمرانی دولت همیشه موتور محرک مناسبی برای رشد صنعت سیمان است، اما به نظر می رسد با کسری ۶۰ هزار میلیارد تومانی پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۹۵ بخش عمده این کسر بودجه از محل پروژه های عمرانی تأمین شود که اینک اکثر شرکت های سیمان برای سال ۱۳۹۵ نیز کاهش قابل ملاحظه ای در سود پیش بینی کرده اند. این کاهش به صورت میانگین بالغ بر ۲۰ درصد می باشد. در این وضعیت به نظر می رسد باید به دنبال بازارهای جهانی و کسب سهم بیشتری از بازار بود. بازار کشورهای شمالی به دلایل افزایش ظرفیت و کاهش ارزش پول ملی روال کاهشی خواهد داشت و بازار آفریقا کماکان در سایه کمبود زیرساخت های حمل دریایی و بازار کشورهای عربی متأثر از تنش های سیاسی خواهد بود. در صورتی که دیر اقدام شود حتی بازار نوظهور سوریه نیز به دست رقبا خواهد افتاد و بازار مهم عراق نیز همچنان متأثر از افزایش تولید داخلی و تنش های سیاسی این کشور و همچنین افزایش تعرفه واردات سیمان با مشکل مواجه خواهد بود.

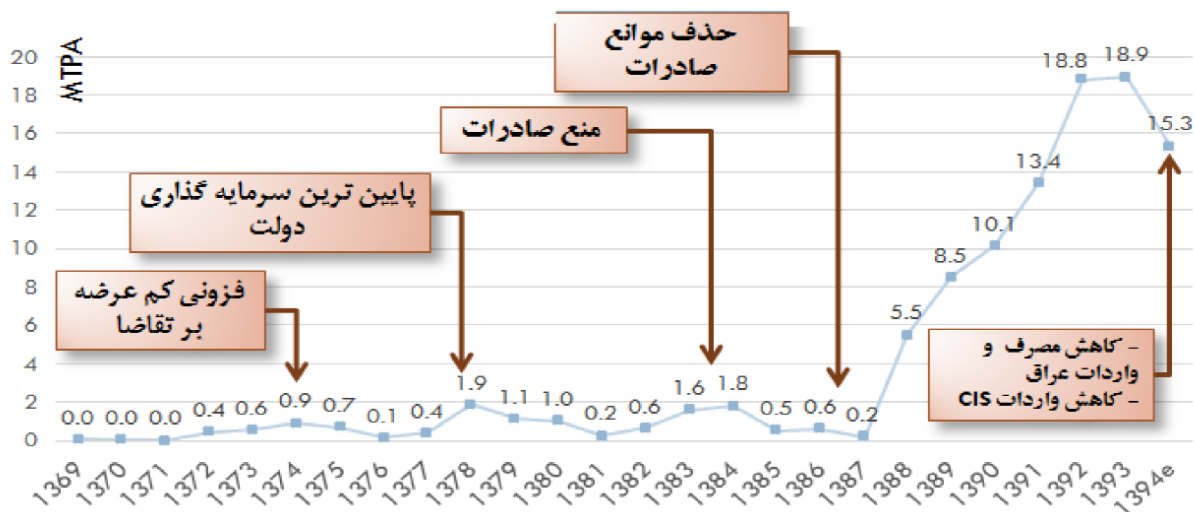
مطالعات روند مصرف سیمان در سال های قبل نشان می دهد که رونق اقتصادی و خروج از رکود با یک تأخیر حداقل شش ماهه موجب افزایش مصرف سیمان خواهد شد لذا برآورد تغییر شرایط فعلی حداقل برای سال ۹۵ دشوار است. میزان مصرف در سال ۱۴۰۰ برابر با ۱۱۲ میلیون تن برآورد شده بود که با توجه به روند فعلی رشد اقتصادی، رسیدن به چنین رقمی از تقاضا، پس از بررسی شرایط اقتصادی ایران در سایه رفع تحریم ها و رونق زودهنگام اقتصادی میسر می باشد. مطابق رکود به وقوع پیوسته در سالیان گذشته مصرف سیمان داخلی به تناسب افزایش ظرفیت تولید افزایش نیافته است و صادرات سیمان و کلینکر فاصله میان تولید و مصرف داخلی را پر کرده است. بر این اساس در پایان سال ۱۳۹۴، موجودی سیمان و کلینکر به ۱۵/۵ میلیون تن رسیده است. این شرایط بر اثر عواملی مانند افزایش ظرفیت ها نسبت به رشد تقاضا و تأثیرات رکود حاکم بر اقتصاد جهانی بر اقتصاد کشور و سیاست های پولی انقباضی به وجود آمده و موجب کاهش انگیزه برای ادامه طرح های ایجاد یا توسعه ای کارخانجات سیمان شده است. با این وجود هم اکنون طرح هایی در دست اجراست که تا سال ۱۴۰۰ پیش بینی می شود میزان ظرفیت تولید سیمان به حدود ۱۰۱ میلیون تن در سال نزدیک شود.

مصرف سیمان در ایران طی دو سال گذشته به دلیل رکود در بازار ساخت و ساز و همچنین توسعه ظرفیت های سیمان کاهش داشته است به طوری که طی سال های ۹۲ تا ۹۴ کاهش ۳۶ درصدی را تجربه کرده است. در سال

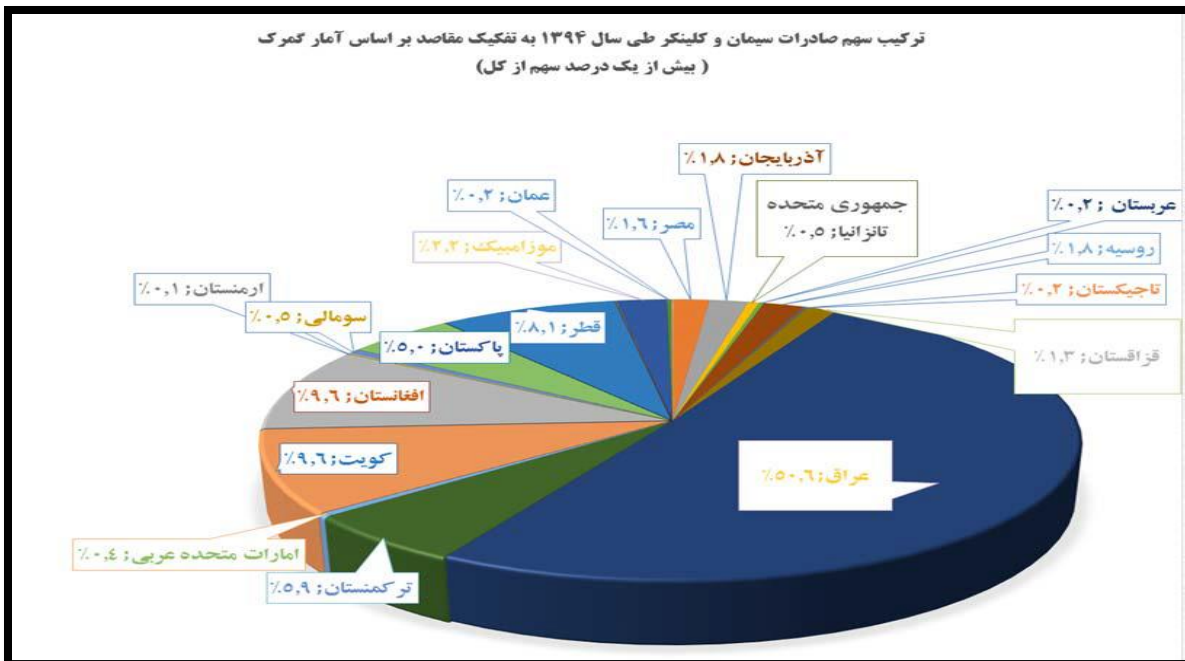
۱۳۹۴، سرانه مصرف سیمان به ۶۲۳ کیلوگرم رسیده است که نسبت به سرانه تولیدی سیمان در کشور بالغ بر ۸۱۵ کیلوگرم، میزان مازاد عرضه بر تقاضا کاملا مشهود است. لازم به ذکر است سرانه مصرف سیمان در سال ۱۳۹۰ به ۷۶۱ گرم رسیده بود. مصرف سرانه کشور چین و عربستان سعودی در حدود ۱۴۰۰ کیلوگرم و برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس مصارف سیمان از ۲۵۰۰ کیلوگرم در سال دارند. ایران نیز با رشد اقتصادی متناسب می تواند سرانه مصرف خود را تا ۱۲۰۰ کیلوگرم تا ۱۰ سال آینده بالا ببرد.

به نظر می رسد تنها راه کاهش از فشار عرضه داخلی، صادرات می باشد. بر اساس آمار و اطلاعات موجود در صنعت سیمان به کشورهای همسایه که تقریبا، ۵۰ درصد صادرات سیمان ایران را تشکیل می دهد و همچنین کشورهای آفریقا و آسیای میانه که سهم بزرگی از صادرات کلینکر برای آنها ایجاد شده است، لزوم ایجاد دفاتر فروش منطقه ای در راستای جلوگیری از هزینه ای واسطه گری و همچنین ایجاد هم افزایی های بهتر در امر حمل و نقل و پاسخگویی سریع به مشتریان، امری حیاتی می باشد. در این راستا طی سالیان گذشته مطالعاتی بر روی ایجاد نمایندگی های فروش در کشورهای آفریقایی به ویژه جیبوتی، بنگلادش و کنیا به واسطه حجم صادرات سیمان و کلینکر به آنها صورت پذیرفته است که علی رغم وجود پتانسیل های بالا در توسعه صادرات با ایجاد دفاتر فروش در آنجا، با محدودیت های از جانب قوانین دولتی و انتقال پول مواجه شده است. روند صادرات سیمان در سال های اخیر و دلایل تغییر این روند به شرح نمودار ذیل است.

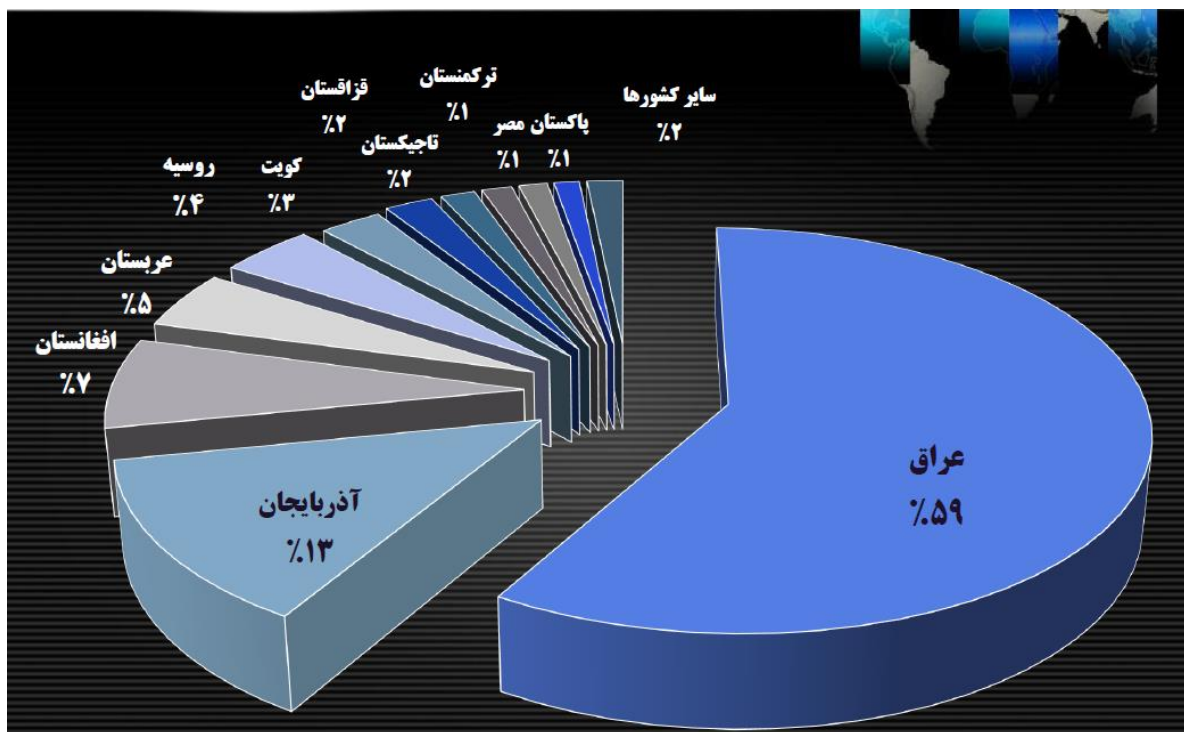

بازارهای هدف صادراتی ایران در سال گذشته و سهم هر یک از بازارها به شرح نمودار زیر است. همانگونه که ملاحظه می شود همچنان بازار عراق بزرگترین هدف صادراتی سیمان ایران است و چنانچه همین موانع موجود در صادرات سیمان به این کشور ادامه دار باشد ۸ میلیون تن سیمان به بازار اشباع داخلی سرازیر خواهد شد.

بررسی وضعیت جهانی، منطقه ای و داخلی صنعت سیمان

بازارهای صادراتی سیمان ایران در سنوات اخیر به شکل نمودار زیر بوده است:

بررسی وضعیت صنعت سیمان عراق:

بزرگترین وارد کننده سیمان در جهان در سالهای اخیر کشور عراق بوده که عمده سیمان مورد نیاز خود را از کشور ایران تأمین کرده است و از این رو باعث شده ایران به بزرگترین صادرکننده سیمان در جهان تبدیل شود.

در سال ۲۰۱۱ میلادی ۱۵ واحد سیمانی در عراق قرار داشتند که اکنون بیش از ۲۳ کارخانه تولید سیمان با ظرفیت تولید ۲۶/۵ میلیون تن در عراق در حال کار کردن هستند که تعدادی از این واحدها در سال های اخیر توسط ایران ساخته شده است.

تعداد کمی از واحدها نیز در مناطق موصل و استان الانبار قرار دارند که در تصرف داعش قرار دارد.

ظرفیت تولید سیمان عراق سی ۸ سال گذشته از ۱۶ میلیون تن به ۲۶,۵ میلیون تن افزایش داشته است که با این وجود به خاطر مشکل مواد اولیه و کمبود نیروگاه برق و بالا بودن هزینه تولید کارخانه های تولیدکننده سیمان یا تعطیل و نیمه تعطیل و یا با ظرفیت خالی کار می کنند.

مصرف سیمان عراق طی سال های اخیر بین ۱۸ الی ۲۰ میلیون تن بوده است که برای جمعیت ۳۲-۳۳ میلیون نفری یعنی مصرف سرانه بین ۵۷۰ الی ۶۱۰ کیلوگرم. در سال های ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۰ مصرف سرانه سیمان در عراق ۲۸۰ الی ۴۲۰ کیلوگرم بوده که در سالهای اخیر به مقدار مذکور افزایش یافته است. در سال ۲۰۱۴ میلادی تولید سیمان عراق با ۴۴ درصد ظرفیت اسمی صورت پذیرفت.

وضعیت سیمان در عراق	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
ظرفیت تولید (میلیون تن)	۱۶	۱۸	۲۰	۲۱	۲۲	۲۲	۲۴	۲۵	۲۶/۵
تولید (میلیون تن)	۳/۵	۵	۵	۵	۶/۵	۷/۵	۱۰	۱۱	۱۱/۵
واردات (میلیون تن)	۴	۶/۵	۶/۵	۷/۵	۱۰/۵	۱۱	۹/۵	۹	۹/۵
مصرف (میلیون تن)	۷/۵	۱۰/۵	۱۰/۵	۱۲/۵	۱۷	۱۸/۵	۱۹/۵	۲۰	۲۱
مصرف سرانه (کیلوگرم)	۲۸۵	۳۷۰	۳۶۰	۴۲۰	۵۱۵	۵۷۰	۵۹۸	۶۱۲	۶۴۷

عراق ۱۱ میلیون تن سیمان تولید کرده و ۹ میلیون تن نیز از ایران و ترکیه وارد کرده است که عمدتاً ۹۰٪ واردات سیمان عراق از کشورمان بوده است. از سال ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۴ میلادی مصرف سیمان عراق از ۷,۵ میلیون تن به ۲۰ میلیون تن رسیده است که ۲۶۷ درصد رشد داشته است. طی سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ نیز مصرف سیمان عراق سالانه ۶ الی ۸ درصد رشد داشته است ولی در سال ۲۰۱۴ با رشد ۵٪ همراه بوده که انتظار می رود در سال های آتی نیز با رشد ۴,۵ الی ۵ درصد همراه باشد.

البته رشد تولید و صادرات نفت در کنار افزایش قیمت و افزایش تولید ناخالص داخلی این کشور می تواند منجر به افزایش مصرف سرانه سیمان این کشور شود ولی این کشور با مشکلات عدیده ای روبرو است. تصرف برخی پالایشگاه ها و چاههای نفتی مهم توسط داعش و مشکل سوخت رسانی به نیروگاه ها و کمبود برق جزو عواملی است که منجر به تعطیلی یا نیمه تعطیلی برخی واحدها از جمله کارخانه های سیمانی شده است.

عراق در سالهای اخیر قراردادهای ساخت نیروگاه برق گازی با کره جنوبی، زیمبس و چین منعقد کرده است که البته به دلیل مشکلات مذکور در بند قبلی تأمین سوخت این نیروگاه ها در شرایطی که بخشی از پالایشگاه های نفتی در کنترل داعش قرار دارند یا آسیب دیده کمی دشوار است. ولی در آینده در صورت تأمین سوخت نیروگاه و راه اندازی نیروگاه های جدید تولید سیمان این کشور می تواند به جای ۴۵٪ ظرفیت به بیش از ۷۰٪ درصد ظرفیت برسد که این برای سیمان ایران تهدیدی جدی است چرا که منجر به کاهش وابستگی به واردات سیمان از ایران خواهد شد.

نتیجه گیری

با ادامه روند سال ۱۳۹۴، سال ۱۳۹۵ نیز صنعت سیمان در بازار سرمایه وضعیت جالبی نخواهد داشت و با چشم انداز نفت و انرژی و وابستگی درآمدهای ارزی کشور به نفت، اقتصاد ایران سال ۹۵ نیز سال سختی پیش رو خواهد داشت. با توجه به آمار صدور پروانه ساخت مسکن نیز انتظار می رود با توجه به کاهش سود انبوه سازان به خاطر وضع مالیات از سال جاری و رکود سنگین در این بخش میل سرمایه گذاری در بخش مسکن در طی سال جاری کاهش داشته باشد.

در کشورهای منطقه نیز ترکیه و امارات و پاکستان اکنون تهدیدی جدی بر بازارهای صادراتی منطقه هستند. کشور عراق در صورت احداث و راه اندازی نیروگاه های جدید برق و برطرف شدن مشکل سوخت رسانی می تواند اقدام به افزایش تولید سیمان و کاهش وابستگی به واردات کند.

با در نظر گرفتن دورنمای مذکور در بندهای فوق و وابستگی تولید ناخالص داخلی ایران به قیمت نفت و اینکه ممکن است در سال ۹۵ نیز قیمت نفت به طور میانگین ۴۵ تا ۵۵ دلار در نوسان باشد (با توجه به مازاد تولید و ورود نفت ایران بعد تحریم) لذا نهایتاً سال ۹۵ نیز وضعیت مشابه سال ۹۴ و به احتمال زیاد سال ۹۶ نیز نمی توان انتظار رونق در بخش ساخت و ساز مسکن یا افزایش مصرف سیمان در این بخش را متصور بود.

در پایان به صورت خلاصه می توان از موارد زیر به عنوان مسائل و مشکلات صنعت سیمان در سنوات اخیر نام برد:

- ❖ مزاد تولید بیش از ۲۵ میلیون تن در سالهای آینده؛
- ❖ هزینه حمل و نقل بالای زمینی و دریایی (۱۵ الی ۲۰ دلار زمینی و ۲۵ الی ۳۰ دلار دریایی)
- ❖ قیمت گذاری دولتی و عدم افزایش قیمت با توجه به نرخ بهره و نرخ ارز؛
- ❖ بالا بودن انرژی مصرفی در صنعت (۳۰ درصد بهای تمام شده به طور متوسط)
- ❖ بالا بودن سرمایه گذاری اولیه (۱۰۰ الی ۱۲۰ میلیون دلار به ازای یک واحد ۱ میلیون تنی) و برگشت سرمایه پایین (۷ سال با بهای تمام شده ۲۰ دلار و نرخ فروش ۳۰ دلار)
- ❖ افزایش بی رویه کارخانجات سیمان در کشور و نتیجتاً افزایش ظرفیت تولید کلینکر و سیمان در کشور؛
- ❖ کاهش مصرف داخلی به دلیل رکود اقتصادی حاکم بر کشور و کاهش پروژه های عمرانی ، ساختمانی و صنعت ساخت و ساز؛
- ❖ عدم امکان استفاده از تسهیلات بانکی مناسب؛
- ❖ زبان های مالی شرکتهای دارای تسهیلات ارزی ناشی از تسعیر ارز؛
- ❖ عدم حمایت مناسب و کافی از منافع شرکتهای سیمانی؛
- ❖ کاهش میزان صادرات به دلیل به خودکفایی رسیدن کشورهای مقصد صادراتی از جمله آذربایجان، مزاد ظرفیت کشورهای همسایه (عربستان، قطر، امارات، ترکیه و ...) و همچنین افزایش عوارض گمرکی از جمله در کشور عراق (اصلی ترین بازار صادراتی ایران)
- ❖ رقابت ناسالم و منفی از جمله اعمال تخفیف نامتعارف و کاهش بیش از ۴۰ درصدی در نرخ های فروش؛
- ❖ ورود برخی کارخانجات کشور به بازارهای غیرمشترک و تاثیر منفی بر فروش سایر کارخانجات؛
- ❖ کاهش نقدینگی و سرمایه در گردش در شرکتهای